

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 100 Lei. — Șase luni 50 Lei. — Trei luni 25 Lei. — Pentru străinătate un an 180 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir peti 2 lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă **rabatul cuvenit**.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Învățământul religiunii

(=) Idei potrivnice religiunii și-au făcut drumul, înainte de război, atât în străinătate, cât și în țările noastre.

Propagate stăruitor din partea agenților de diferite soiuri, ideile acestea au produs pretutindenea o slăbire pronunțată în raporturile dintre biserică și stat.

Pe urma raporturilor slăbite între doi factori atât de însemnați, a început să sufere și învățământul religios și moral în școlile tuturor statelor și să nu mai răspundă trebuințelor sufletești ale societății.

Bărbați de școală germani, cu reputația de cei mai temeinici scriitori în ale pedagogiei, s'au ocupat în deosebite rânduri cu reforma studiului religiunii în școlile publice, în scopul de a făuri legătura internă în materialul cuprins în catehism, istorie biblică, părțile din evanghelie, și a înviora astfel învățământul religios, ca să contribuie la formarea caracterului moral, fie și prin reducerea considerabilă a unor cunoștințe de date și persoane care mai mult resping decât atrag spiritul tinerimii.

Alte state, ca Franța și Italia, au procedat cu totul sumar: au *înlăturat* obiectul religiunii din programa școlilor statului.

În România, și anume în vechiul regat, este tot cam așa: studiul religiunii

nu figurează decât în primele șase clase ale liceului, dar și aici în lipsa orelor necesare de propunere — o singură oră pe săptămână — învățământul religios este ca și desființat.

În alte părți ale României, și anume în părțile ardelen, lucrurile n'au ajuns atât de departe. Studiul religiei își păstrează locul de onoare în programa tuturor școlilor nu numai primare, ci și secundare, — cum se potrivește unui neam de oameni format în cea mai mare parte din plugari evlavioși, cari n'au avut în mijlocul lor niciodată dușmani neîmpăcați ai religiei creștine. Dar, pe lângă toate împrejurările acestea exterioare favorabile situația în care se sbate învățământul religiei în școlile noastre din Ardeal, este una dintre cele dificile.

Ne lipsește și nouă legătura internă între materialul acestui învățământ, de care se preocupă pedagogii Germaniei. Avem și noi, în manualele de religie, unele expuneri care stânenesc scopurile educației morale în școala primară și secundară, sau unele chestiuni complicate de filozofie și teologie, sau date istorice fără multă valoare pentru intențiunea moralizatoare a studiului religiunii.

Ar urma d'aici o alegere oarecare și modificare în material, precum și în felul cum acest material are să fie prezentat tinerimii din școală.

Ținând pași cu nivelul de cultură a societății, — și chiar cu modul de gândire modernă cum se zice, — am avea

să dăm numai cunoștințe apropiate de mintea școlarilor, atrăgătoare, și fără mari greutăți de-a le aprofunda, — în deosebi firește, astfel de fapte care să îndemne pe ascultători spre imitarea binelui și adevărului moral în orice împrejurări.

Pedagogii români și catihetii noștri au datoria să desvolte și să lămurească în amănunte toată problema studiului religios în școale, pentruca acest obiect să nu mai fie un punct secundar în programele școlare ale unui stat, care își respectează biserica și religia dominantă.

Acesta este unul din drumurile, prin care se statorește raportul intim între naționalitatea și ortodoxia română.

Apel

Dela Ven. Consistor ort.-rom. din Arad primim spre publicare următorul apel:

Cătră autorii de cărți pentru școlile primare:

Autorii de cărți pentru școlile primare, cari au ediții aprobate de guvernele ungurești, și li-au rămas exemplare nevândute, sânt invitați a adresa pe subsemnatul Consistor: Ce cărți, și în câte exemplare, li-au mai rămas nedesfăcute? și că în ce prețuri ar fi gata să le deie pentru trebuințele elevilor români din Ungaria.

Ziarele românești sânt rugate a reproduce acest aviz.

Consistorul ort.-român din Arad

FOIȘOARA

Predică

Vino după mine.

Luca 18, 22.

Iubiți fii, — Cuvântul meu de azi se îndreaptă cătră tineret, eroii de mâine ai neamului și bisericii, cari trebuie feriți de cădere.

Câți tineri de mare viitor nu s'au rostogolit pe povârnișul căderii, numai pentruca pasul prim din viața lor era pasul nesocotinții, pasul pripirii în judecată.

Un boer de bun nume vine la Isus cu propusul bun, de a-și adăuga încă ceva la vredniciile sale personale. Cere deci sfat: Cum s'ar putea desăvârși și mai mult. (Acesta este înțelesul întrebării ce o pune lui Isus: «Ce voi face ca să moștenesc viața veșnică?» Luca 18, 18). Isus, ca totdeauna, se arată gata a veni în ajutorul boerului. Examinează prin întrebări purtările de până aici ale tinerului boer, și — luându-i cu plăcere la cunoștință trecutul curat și neîntințat, îndeamnă pe tiner a face opintirea

cea din urmă, care îl va duce la deplina sa desăvârșire. «Toate câte ai, le vinde — îi zice, — și dă săracilor, și vei avea comoară în cer, și vino după mine!» (Luca 18, 22). Aci s'a poticnit însă tinerul boer. Era bogat foarte. Și lăcomia de averi îl stăpânea în așa mare măsură, că nu s'a putut deslipi de bogății. S'a depărtat deci, și nici nu a mai venit în fața lui Isus. Dar nici Isus nu a rămas nepăsător. A rostit în auzul tuturor celor de față cuvintele în adevăr grele: «Mai lesne este cămilei a trece prin urechile acului, decât bogatului a intra într-o împărție a lui Dumnezeu» (Idem 18, 25).

Era sfatul lui Isus poruncă aspră? sau cuprindea vătămare personală la adresa tinerului boer? — Dimpotrivă! Sfatul cuprinde o înaltă concepție de viață. Înțelesul e: «Te laud, că cele poruncite în lege: să nu trăiești în desmerdări, să nu omori, să nu furi, să nu mărturisești strâmb, să cinstești pe tatăl tău și mama ta (Luca 18, 20), — din tinerețile tale le ai împlinit; dar, dacă râvnești la virtute și mai mare, te lăpădă de averile tale, cari te leagă de pământ!» De sigur, că dacă împlinirea legii e virtute, care aduce fiecărui creștin mântuire, — mântuire

aduceau tinerului boer purtările sale de până acum. Tinerul a vrut să se înalte însă și mai sus pe scara vrednicilor, deci i s'a recomandat atunci vinderea averilor, ca sufletul său — de nimic împedecat — să-și poată lua sborul spre «ceriurile ceriurilor» cu deplin avânt.

E păcat strigător la cer a strânge comori? Nu sânt oamenii lui Dumnezeu bogați? Sânt averile sau comorile lucruri diavolești? Răspundem: Nu se poate! Din porunca lui Dumnezeu cresc semănăturile ce dau hrană oamenilor; a lui Dumnezeu este aurul, argintul și pietrele scumpe, cu care ne împodobim, întocmai cum Dumnezeu ni-a dat aerul ce-l răsuflăm și apa ce ne stăpără setea și ne înveselește viața; și Dumnezeu este Celce ni-a zis: Stăpâniți peștii mării și paserile cerului și toate dobitoacele, și tot pământul, și toate jiviniile ce se târăsc pe pământ (Facere 1, 28). Dacă Dumnezeu ni-a dat, deci, rodurile pământului în stăpânire, nu se poate, ca noi ceice avem pline «jitnițele» să fim osândiți de același Dumnezeu numai pentru cuvântul, că jitnițele noastre ni le-am umplut cu vârf. Nici nu osândește Dumnezeu jitnițele pline, nu osândește Dumnezeu pe cei bogați, decât

Părinții și creșterea copiilor

— Dintr-o prelegere ținută la sat —

Nu este nici un meșteșug mai înalt decât creșterea copiilor, zice Ioan Gură de aur, ear fericitul Ironim spune așa: O picătură de apă, care se află pe ceva lucios fuge încotro vei duce-o cu degetul. Asemenea este și copilul, îl poți îndrepta într-o parte sau în alta, la bine sau la rău.

Aceasta însemnează, că părinții sânt răspunzători de felul creșterii copiilor lor.

Învăță pe copilul tău calea pe care are să umble, zice înțeleptul, căci și după ce va îmbătrâni nu se va îndepărta de ea...

De unde avem să începem creșterea creștinească a copiilor noștri?

Întâi îi vom învăța să-și facă cruce, să zică rugăciune potrivită cu priceperea lor, și îi ducem cu noi la biserică.

Primul cuvânt despre Dumnezeu trebuie să-l audă copilul din gura tatălui și mamei sale, din casa părintească.

Părinții vor răspunde nu numai de păcatele proprii, ci și de ale fiilor, dacă nu-i vor crește în evlavie și cinstirea de Dumnezeu (Ioan Gură de Aur). Nimic nu este mai frumos, decât a deprinde pe copii să țină la lege, la obiceiurile bune ale neamului, care sânt chizăște tare pentru fericirea lor...

Datoria noastră către copii este de a-i duce pe calea bună a faptelor creștinești a-i abate de la porniri rele.

Căci zice Apostolul Pavel (Epist. II. Tim. 32): Vor fi oameni iubitori de sine, iubitori de argint, lăudaroși, trufași și hulitori, nesupuși părinților, nemulțumitori, necurați, fără de dragoste, neprimitori de pace, clevetitori, neînfrânați, neiubitori de bine, trădători, iar pe Dumnezeu îl vor lăsa uitării.

Din fragedă copilărie trebuie să însușim copilului iubirea de bine și adevăr. De când sânt mici, să-i ferim de-a auzi și vedea înjurături, vicleșuguri, mândrie, nesupunere și alte rele care aduc necinste și nefericire.

La trebuință să nu uite tatăl și mama sfatul înțeleptului: Cel-ce iubește pe copilul său îl ceartă de timpuriu.

Pedepsește pe fiul tău până încă este nădejde de îndreptare...

Lumea a înaintat și înaintează, cunoștințele se înmulțesc și omul trebuie să aibe mijloc sigur de propășire.

Acel mijloc este învățătura în școală. Deci părinții să nu pună piedeci cum se întâmplă adeseori cercetării regulate a școlii din partea copiilor. În lume lucrurile sânt schimbătoare: unul merge înainte, altul dă înapoi, unul moștenește averea dela părinți, altul nu. Față de aceste stări de lucruri, oamenii cuminti poartă grija ca fiii lor să dobândească cunoștințele unui meș-

teșug, spre a le pune traiul la adăpost. Ear meșteșugul este avere, pe care nu o poate lua nimenea, nici dela băeți, nici dela fete.

Să învățăm fiicele noastre a coase, a toarce, a țese la rășboi. Câte lucruri frumoase nu se văd și azi prin biserici, lucruri țesute și cusute de soții de Domnitori și de boeri vechi. Pildă a dat fosta regină Elisabeta, care țesea, torcea, costea în palatul său, — și a făcut ca portul național să fie admirat și peste hotare.

Plugarul să-și deprindă de bună vreme copiii la îngrijirea ogorului și la facerea uneltelor economice. Ii va învăța astfel a-și iubi vatra părintească și țara...

Un bărbat învățat și cu dragoste multă pentru popor arată cum a fost românul în trecut și cum trebuie să fie cât va trăi. Eată cum grăește:

*Cu plăvanii dela plug
Port în țarină mândrul plug,
Dragi mi-s boii, câmpul drag,
Brazde lungi de-alungul trag;
Umblă plugul cu doi boi,
Eu pun capăt la nevoi;
Samân rodnicul ogor
Și mă uit în viitor.
Samân ca și frații mei,
Am acelaș dor ca ei.
Sânt plugar, și sânt român,
Și plugar voi să rămân;
Dar când țara m'a chema,
Plugu'n pușcă voi schimba,
Și voi trage în viașmaș
Brazda mea de bun ostaș.*

Aceste versuri au plăcut așa de mult fostului rege Carol I, în cât a dat poruncă de s'au săpat în marmoră și s'au pus la școala din Zorleni...

Învățătura și creșterea fiilor noștri se face și prin cuvinte, și prin fapte. Copiii fac ceea ce fac părinții lor: dacă îi aud pe ei ocărând sau aud vorbe urâte, și ei le zic; de văd ceartă și gâlcevi, se învăță și ei cu ele. Dacă văd pe părinți că nu se închină, nu se duc biserică, nu nu se spovedesc, nu se împărtășesc, fac și ei tot așa. Învățătura cu fapta în viață, este cea mai bună învățatură.

Dela părinți atârnă va să zică fericirea copiilor, înaintarea țării, și fala neamului.

Pr. Andrei Moldovan.

AVIZ

P. On. Domni Protopresbiteri sânt rugați a ne trimite sumele incassate dela Calendarele vândute, în timpul cel mai scurt posibil, având a face încheierea socotelilor.

Librăria arhidiecezană, Sibiu.

când bogăția și-o strâng cu nedreptate, o consideră ca înalt scop de viață și nu dau nimic din prisosul muncii pe seama săracilor, văduvelor, nenorociților. Cu un cuvânt: vrednici de osândă se fac bogați, retrăgând ajutorul cel așteptat dela ei instituțiile de ocrotire și de spor cultural, social și religios al poporului.

Datorința de a trăi pentru mulțime și a sprijini așezămintele publice de ajutorare, — eată ce nu a înțeles tinărul boer. Păcatul său strigător la cer a fost, că și-a zăvorât inima în sgârcenie, căzând în afurisita iubire de argint. Și e scris: Ceice vor să se îmbogățească, cad în ispite și în curse și în poște multe fără de treabă și vătămătoare, care afundă oamenii în peire și perzare (I Timotei 6, 9). Numai astfel s'a putut face boerul vrednic de osândă ce se aduce bogaților nemilostivi.

Venim după aceste, iubitorilor, la tineretul nostru, cu care am început. Căci — când atât de respicat osândește Isus boerul în Evanghelie, — nu altora, ci tineretului se dă învățătura. Pe tineret vrea să-l abată Isus dela cinstirea vițelului de aur, boala cea mare a veacului de acum.

În adevăr! Sânt chemați tinerii a se îngrij numai de strângerea averilor vremelnice? or trebuie să fie apostoli ai neamului, cari îndreaptă mulțimea spre ideal, spre înălțare sufletească?

Nu putem fi dușmani ai averilor. Toată civilizația omenească are la temelie materia, ori dacă vă place așa: banul. Fără bani nu pot înflori meseriile, negoțul, nu putem avea căi de comunicație pe mare și pe uscat, nu putem ridica fabrici. În lipsa banului nici de cultură nu avem parte, pentru că și cultura se dobândește în instituțiile ridicate cu mari jertfe materiale. Capitalele, deci, nu trebuie să ne lipsească, căci ele sânt ploaia mănoasă ce se varsă asupra ogorului sufleteș și-l fac să se umplă de mână.

Dela cunoașterea acestui adevăr, până a zice tinerilor: strângeți cu nemiluita averile și mare depărtare. Nu e vorba aici de oprirea dela averi a tinerilor. Fiecare poate moșteni averi și fiecare poate fi cât de bogat. Ba între marginile dreptății și a talanților sufletești, de care dispune poate și câștiga averi fiecare. Căci Isus a recunoscut îndreptățirea la câștig când a zis: Vrednic este lucrătorul de plata sa (Luca 10, 7). Nu se recunoaște însă tinerilor năzuința de a trăi singur averilor, ca să nu cadă în ispite, jertfe, curse primejdioase (I Timotei 6, 9), și cu deosebire, ca să nu se adevărească la generația tinerilor vorbele: Aurul vostru și argintul vostru a ruginit și rugina va fi mărturie asupra voastră și va mânca trupurile voastre ca focul (Iacob 5, 3). O tinerime materialistă nici când nu va ridica societatea a cărei pioner este.

Protopopiate nouă

În eparhia ortodoxă română a Orăzii-marii s'a făcut acum arondarea nouă a protopopiatelor. Decentralizarea nimerită nu poate decât să consolideze și mai mult organismul eparhiei. Pe lângă 6 protopopiate existente, s'au format altele 8, după norma ca un tract protopopesesc să cuprindă cel mult 20 parohii, matre. Până acum un protopop a administrat 40—50 parohii, cu 40—50 mii de suflete.

Eparhia dela Oradea-mare are 250 mii de suflete, în 270 parohii matre și 70 filii. Protopopiatele, după noua arondare, sânt următoarele 14: Oradea-Mare, Lunca, Tileagd, Aleșd, Bratca, Ceica, Tinca, Salonta-Mare, Beliu, Răbăgani, Beiuș, Rieni, Vașcău și Satu-mare.

Posturile nouă de protopopi se vor îndeplini pe rând, începând cu cele dela Salonta și Tinca.

Rolul protopopilor va fi să devie tot mai mult îndrumători adevărați ai preoților din tract.

Fiind în atingere nemijlocită cu preoțimea și credincioșii ei, protopopul luminat, înțelept și cu experiența necesară, va putea să propună superiorilor săi mijloacele de progres în toate afacerile ce privesc bunăstarea păstorilor, atât materială, cât și sufletească.

Serata literară a meseriașilor sibieni

pentru luna lui Februar s'a ținut în 23 n. la ora 8 seara în sala cea mare a Reuniunii, cercetată fiind de un public numeros și ales.

Între cei prezenți am observat cu plăcere pe P. C. Sa Dr. E. R. Roșca, arhimandrit și director seminarial, general Dr. Moga, președintele tribunalului L. Petrescu, judele Urlățanu, Dr. N. Comșa, Dr. G. Măcelariu, I. Bunea, dir. de liceu, Dr. N. Vecerde, Dr. G. Preda, Dr. Tăbăcar, D. Munteanu și alți mulți intelectuali, dimpreună cu o cunună frumoasă de dame.

Înainte de începerea ședinței prezidentul Reuniunii, dl G. Poponea salută pe cei prezenți și exprimă mulțămirea comitetului pentru sprijinul și interesul arătat față de lucrările societății, și în special mulțămeste conferențiarului Dr. Lazar Popovici, inspector sanitar în Sibiu, pentru bunăvoința și dragostea ce o arată prin ținerea conferinței de azi. Expune pe scurt scopul acestor ședințe literare în sinul meseriașilor, cari, din vina împrejurărilor, nu au parte de multă carte, în special arată efectul îmbucurător al ședințelor obținut de ceice le-au cercetat dela începutul lor, de prin anii 1897, până azi. Cu acestea declară ședința deschisă.

Au urmat două declamații frumoase spuse de dș. Elena Roșca și Silvia Trifan.

Acei tineri, cari își află plăcerea în strângerea de bogății personale, nu fac altă decât cultivă egoismul, care nici folos și nici cinste nu le aduce. S'au scris și se scriu undeva în cartea vieții numele celor bogați? Numele boerului din evanghelie a ramas oare însemnat, ca să știm cum l-au chemat? Nici de cum!

Au fost, da, și bogați a căror pomenire se păstrează. În scriptură avem pe Avram, pe Jov. În istoria bisericească mai nouă a ortodoxilor pomenim pe Gojdu și Andronic. Dar întreb: se pomenesc aceștia pentru faptul, că au fost bogați? Știm bine că nu. Fiecare din ei a atrălucit cu însușirile mărețe sufletești ce-i împodobeau și fiecare s'a făcut nemuritor împlinind cu mare sirguință îndemnul ce l'a dat Hristos boerului: «Toate câte ai le vinde și dă săracilor, și vei avea comoară în cer!» Dacă așa făcea tinărul boer cu bună seamă numele său nu rămânea neamintit în evanghelie.

Care este concluzia? Tinerii să caute a se desbrăca de lăcomia averilor, de o parte că nu e frumos și nu se cuvine tineretului a fi metenalist, și de alta, pentru că tineretul trebuie să întrupeze în sine năzuințele de viață mai înaltă ale societății în care trăește. Zice Hristos: De va povățui orb pe orb, amândoi vor cădea în groapă (Mat. 15, 14). Adecă: cum vor povățui tinerii, cum vor urni mulțimea spre viață

Punctul principal a fost conferința dlui Dr. L. Popovici, care a vorbit despre rostul cuvintelor «Ocotire, social și societate» dezvoltându-le pe înțelesul tuturor. Conferința, foarte instructivă, a fost urmărită din partea publicului cu încordată atențiune și răsplătită la urmă cu lungi aplauze.

Au urmat apoi alte declamări frumoase spuse de dsoara Emilia Poponea, Cornel Axente, Hortensia Trifan și Remus Poponea. Dl Ioan Ciontea, mecanic a fost neîntrecut în manua-re-a citirei, a executat mai multe doine românești, trebuind la dorința publicului să le repe-teze. Bine a cântat din flaută și dl Tr. Baciuc.

Ca în totdeauna, neîntrecut a fost dl D. Axente în predarea poeziilor Zina crăieselor și Lună ori soare, producând prin ultima mult haz.

La ora 10^{1/4}, ședința literară a luat sfârșit, după ce publicul a fost invitat să participe la a treia ședința literară, care se va ține în ultima Joi din Martie, când dl Dr. L. Popovici își va continua seria de conferințe pentru meseriași.

S'a făcut sortarea celor 12 cărțile folosite, între cei prezenți prin loteria Reuniunii, în care timp secretarul Reuniunii Ștefan Duca a purtat palaria «Dumnezeu vede» între participanți, adunându-se suma de peste 100 Lei.

Constatăm cu deosebită bucurie că această societate își continuă cu bune rezultate opera pentru dezvoltarea și întărirea clasei de mijloc, în spiritul național românesc și creștinesc.

După informațiile primite, societatea aceasta la sărbătorile Crăciunului a împărțit cu haine, ghet, albituri ș. a., în valoare de aproape 14.000 Lei, nu mai puțin ca 126 ucenici.

Pentru acoperirea acestor daruri au contribuit: banca «Albina» 5000 lei, ear «Banca centrală», filiala Sibiu diferite articole de îmbrăcăminte etc. în valoare de aproape 3000 lei, restul a fost colectat prin membrii comitetului, dela particulari, și prin sprijinitorul clasei de mijloc dl Gh. Nedovicianu, dir. Băncii de scont, filiala Sibiu. Rap.

Știrile zilei

Darul Regelui Alexandru. Logodnicul A. S. Principesei Marioara, M. S. Regele Alexandru, ea semn de dragoste pentru populațiunea capitalei, a trimis primăriei, înainte de părăsirea Bucureștii, un dar de 60 mii de lei prin ministrul Sărbiei, dl Ciolac Antici. Suma la dorința Regelui Alexandru, va fi împărțită de primărie celor nevoiași.

În amintirea Episcopului Ioan Popasu. An de an Caransebeșul își aduce cu pietate aminte de primul episcop al reînființate dieceze, de

fericitul în Domnul, arhiereul *Ioan Popasu*, dela a cărui moarte s'au împlinit în 5/18 Februar a. c. 33 de ani. În ziua aceasta s'a celebrat în Biserica Sf. Ioan Botezătorul, unde odihnesc rămășițele pământești ale decedatului, un parastas, la care a slujit p. prot. Andrei Ghi-diu, cu asistența mai multor preoți, în ființa de față a P. S. S. episcopului diecezan Iosif, a P. S. S. arhiereului Filaret, a membrilor consistoriali, a profesorimii și tinerimii școlare. După parastas a urmat ședința festivă a societății de lectură «Ioan Popasu» dela institutul teologic. Profesorul Dr. V. Loichița a rostit cuvântarea comemorativă, ear la sfârșit P. S. S. episcopul diecezan a îndemnat tinerimea să stimeze bărbății mari ai bisericii și neamului, căutând să le imiteze virtuțile.

Conferințele Asociațiunii. Incepute de dl Dr. G. Preda în Dumineca trecută continuă în toate Duminecile postului mare. Astfel Duminecă în 5 Martie a. c. la ora 6 p. m. în sala cea mare a prefecturii județene din localitate va desvolta dl *Horia Petra-Petrescu* o conferință cu subiectul «Pieșe teatrale originale inedite». Fiind subiectul atât de important și actual publicul e rugat să asiste în număr cât mai mare. Prețurile de intrare: loc I 4 lei; loc II 2 lei; elevii și elevele gratuit. *Biroul «Asociațiunii»*.

Procesul ucigașilor avocatului Șenchea s'a terminat în ședința de Sâmbătă seara. Tribunalul din Brașov a pronunțat sentința, prin care *Dr. Taglicht*, acuzat de autor moral la crima de asasinat săvârșit față de Dr. Șenchea, Const. Pop și Iacob Gabor, este condamnat la 12 ani temniță grea, cu pierderea drepturilor cetățenești și cu pierderea dreptului de a exercita advocatura timp de 10 ani, după ce-și va fi ispășit pedeapsa, cî drept de apel. Taglicht mai este condamnat să depue pentru familia Șenchea suma de 300.000 lei ca despăgubire.

Redeschiderea liceului unguresc din Arad. Liceul maghiar din Arad, în urma unui ordin al ministerului instrucțiunii, a fost redeschis. Acest liceu a fost închis din cauza unui complot contra siguranței statului, descoperit acolo printre elevii din cursul superior, ceea ce a și atras arestarea a 80 dintre elevi, judecarea lor și condamnarea unei părți dintre ei.

† **Pr. Ioan Felea.** După o muncă rodnică și binecuvântată pentru biserica, școala și neamul românesc, a răposat Miercuri în 22 Febr. a. c. *preotul Ioan Felea* din Valeabrad, — tractul Zarand, — în etate de 65 ani. A servit biserica 40 ani cu o râvnă neîntrecută pentru cele sfinte. A dat fiilor și fetelor sale, nouă la număr, o educație exemplară. Il deplâng nu numai aceștia împreună cu nemângăiații lor mamă, ci întreaga preoție și toți cunoscuții tractelor Zarand și Abrud, unde era iubit și stimat ca model de preot. Odihnească în pace!

† **Horea Lazar.** La 25 Februar a. c. a fost înmormântat în cimitirul militar din București, maiorul *Horea Lazar*, decedat în floarea vârstei de 33 ani. La înmormântare a asistat și Prințul de coroană. Decedatul era fiul fostului inginer al căilor ferate, Vasile Mihail Lazar din Avrig.

Certificat de alegător. Consiliul orașului Sibiu face cunoscut, că s'au înmanuat Luni la 27 Februar a. c. certificatele de alegători în secția I de votare în Sibiu (orașul de sus) prin sergenți de poliție. Acei cari, în urma schimbării locuinței sau din alte motive, nu au primit certificatul, pot să-l ceară zilnic între ora 9 și 1, și 4 și 7 d. a.

Telegrafie fără fir. Trei stațiuni de telegrafie fără fir se înființează în orașele: Oradea-mare, Timișoara și Cluj. Conducerea lor este încredințată poștei. Stațiunile stau la dispoziția armatei, presei și particularilor.

Revista Ortodoxă Română. Numărul din Ianuar 1922 cuprinde: Creștinismul în ore libere, de Teofil. Rivalitatea între religii, de Arhim. Scriban. Sectele adventistă și baptistă, de I. Mihălcescu. Problema morală, de Șerban Ionescu. Religiuinea. Creștinism și socialism ș. a. O bogată cronică bisericească, și însemnări. — Redacția: București, Alea Regnault 5. Administrația: București, localul Sf. Sinod, la biserica Antim.

Anunț. Dela primăria orașului Sibiu: Se fixează taxele pentru măcinat la morile aflătoare în orașul nostru, care lucrează cu electricitate, cărbuni, ulei mineral și la mori automate, pe cum urmează: pentru 100 kg. făină produsă cernută, cu Lei 24; pentru 100 kg. făină produsă simplu, cu Lei 16; pentru 100 kg. produsă urinală, cu Lei 12. Taxa pentru măcinat la mori simple care lucrează pe apă, rămâne Lei 12 pro 100 kg. Vama nu se va percepe în natură, ci numai în bani.

Revista ilustrată Cosinzeană, nrul 4 acum apărut, aduce interesante vederi din Rusia în a patra eamnă de domnie a sovietelor împreună cu un articol despre cele ce se petrec în această țară; în corpul revistei se poate vedea: Castelul dela Bran, dăruit de orașul Brașov M. S. Reginei Maria; vestitul cercetător al polului sud, Shakleton, care a murit în săptămânile trecut, pe când se ducea pentru a treia oară la polul sud.

Țară fericită. În oceanul de păcate al lumii, Islanda pare să fie o insulă a virtuții, de oarece crima este aproape necunoscută acolo. Dela 1875 până la 1921 nu s'a comis nici o crimă în această insulă. De altfel în Islanda nici nu există penitenciare și nu funcționează de cât cinci agenți de poliție.

mai sufletească, când înșiși se înămolesc, înșiși se afundă — în vânarea turbată după averi, — în noroi. Ear din noroi, tinerii știm, îndată ce calcă pe el, nu mai scapă, căci însușirea noroiului e: cu atât te trage mai mult în afunzime, cu cât mai mult dai din mâni și picibare.

Spre nenorocul nostru, societatea modernă chiar acum trece prin criza ce se cheamă: fri-nurile îmbogățirii cu or ce preț. Nimănu-i nu-i trece prin gând alt dor, decât dorul îmbogățirii. (Că vor fi și altfel de cugetători, nu trag la îndoială, însă numărul lor se pare foarte scăzut). Îmbogățirea națională, adică a totalității, care tinde a forma societăți economice, spre binele obștesc, o înțelegem, și datorință morală avem să o sprijinim. Nu înțelegem însă truda îmbogățirii personale de peste noapte. Nebunia aceasta a stărnit relele sociale, care nu vor să mai înceteze și cari culminează astăzi în scumpetea aproape din poveste, cu care luptăm. Scumpetea apoi de unde vine? O aduc simbriașii ce strigă: plăți! o aduc împiegații de tot felul, cari zic: Unge osia și va merge roata! și o aduce producția scăzută a pământului rămânând multe ogoare nelucrate, pentru că obștea de astăzi cere plăți mari, — dar de lucrat vrea să lucreze cât de puțin și cât mai pe indelete. La ce să lungesc însă pomelnicul! La o masă, masa scumpetei, mâncăm cu toții, și nea-

junsele comune le cunoașteți bine, fără a le mai cuprinde în pomelnic.

E destul să spun încă odată, că toate relele a căror jug ne apasă, își au obârșia în vânatul după venituri mari cu ostenele puține.

Și oare să nu fie cale de scăpare? Să fim oare osândiți a lupta pe veci contra lăcomiei și contra frigurilor de îmbogățire grăbită? Se răspunde: cale de mântuire este: nici nu mare măiestrie se cere la intrarea în normalul vieții. Înșine putem să ne croim calea, care nu e alta decât reîntoarcerea noastră la evanghelie. Ne spune evanghelia: «Nu vă adunați vouă comori pe pământ, unde rugina și molii le strică și unde furii le sapă și le fură, ci vă adunați vouă comori în cer, unde nici rugina, nici molii nu le strică, și unde furii nu le sapă, nici le fură, că unde este comoara voastră, acolo va fi inima voastră (Mat. 6, 19—31).

Care va să zică, însănoșarea vieții sociale o aduce idealismul creștin, care ține a pregăti lumea nu numai pentru viața de aici, ci și pentru o viață sufletească mai înaltă, mai potrivită chemării omenești. Prinând lucrurile din punctul de vedere mai înalt creștin, îndată avem altă lumină, alte orientări asupra vieții și alte plăceri cari întrec desfătărilor ce ni le pot imprumuta bogățiile; deci, înălțându-ne sufletește vom deveni și noi alții, ne vom reîn-

nol. Căci zice apostolul: Cele ce ochiul nu a văzut și urechea nu a auzit și la inima omului nu s'a suit, a gătit Dumnezeu celor ce-l iubesc pe dânsul (I Cor. 2, 9).

Tinerimea e chemată a propovedui idealismul acesta, pentru că tinerii sânt acei membri ai societății, cari reprezintă puterea și dau avântul în mersul înainte. Ori ce pornire bună în tinerime și-a aflat căldura, care dă viață. Cuibul în care se plămădesc și de unde pornesc la luptă ideile și cuvintele mari, totdeauna a fost pieptul tinerimii. Dela tinerime trebuie să vină și acum însănoșarea stărilor bolnave sociale.

Cătră tinerii neamului mă îndrept și le zic:

Urmați lui Hristos, care boierului din evanghelie dă sfatul: Toate câte ai, le vinde, și dă săracilor și vei avea comoară în cer, și vino după mine! — Urmând acest îndemn, voi tinerii ne veți scăpa de toate relele sociale ce ne îmbulzesc, și dat ne va fi cu voi împreună a gusta și «cele ce ochiul nu a văzut, urechea nu a auzit și la inima omului nu a intrat», atât aici, cât și în cealaltă lume. Dă Doamne, ca așa să fie! Amin.

Prot. Vasile Gan

Nr. 1300 Plen.

(36) 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de **Exactor la Consistorul arhiepiscopar ortodox român din Sibiu** se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în ziarul «Telegraful Român».

Retribuțiunile sânt lunar:

1. Salar de bază . . .	Lei 1250
2. Relut de cuartir . . .	„ 250
3. Spor de scumpete . . .	„ 300
Total . . .	Lei 1800

Cererile concursuale sânt a se adresa Consistorului arhiepiscopar ortodox român din Sibiu, însoțite de următoarele documente:

1. Extras matricular.
2. Atestat de maturitate dela gimnasiu sau dela școala comercială.
3. Absolutor teologic.
4. Eventuale certificate de serviciu.
5. Atestat dela medic.

Preferiți vor fi cei ce dovedesc, că sânt verși în purtarea de socoteli la administrarea averilor bisericești.

Sibiu, 16 Februar 1922.

Consistorul arhiepiscopar.

Nr. 15/922

(30) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I **Abrudsat**, în protopopiatul Abrudului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor dela stat.

Ceice doresc a ocupa acest post își vor înainta cererile de concurs subsemnatului oficiu protopopesc în termenul arătat și se vor prezenta pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare, în vre-o Duminică sau sărbătoare pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopresbiterial ort.-rom al Abrudului în înțelegere cu comitetul parohial.

Abrud, 27 Ianuar 1922.

Petru Popoviciu
protopop

Nr. 577/1921 Prot.

(32) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. I a **Iclandul-mare** cu filia **Budiu-de-câmpie**, devenită vacantă prin moartea parohului Vasile Hodoș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate pentru întregirea dela stat statorite în coala B.

Concurenții au să-și aștearnă cererile înscrise, cu observarea normelor în vigoare, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiterial și până în 8 zile înainte de alegere, — după prealabila încunoștințare a protopresbiterului — să se prezenteze înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficia și cuvânta.

Târgu-Murăș, 6 Noemvrie 1921.

Oficiul protopresbiterial în înțelegere cu comitetul parohial.

Stefan Russu,
protopop.

Nr. 10/922

(24) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante **Bahnea** și **Suplac**, ambele de clasa III, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea salariului dela stat.

Doritorii de-a ocupa vreuna din aceste parohii să-și aștearnă rugărilor înzestrate cu documente în regulă subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Cetatea de baltă, la 12/I 1922.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tract. Târnava în înțelegere cu comitetele parohiale respective.

Nicolae Todoran
protopresbiter

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Nr. 26—1922

(23) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Sâmbăta-de-sus-răsăriteană**, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile concursuale să se trimită subsemnatului oficiu protopopesc, având concurenții a se prezenta, cu autorizarea subsemnatului, în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică.

Făgăraș, 25 Ianuar 1922.

Oficiul protopresbiterial român ortodox în înțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop

Spectacole în Sibiu

La Apollo, în 5 Martie: Lanțul căsătoriei, piesă în 5 acte. În curând: Steaua Damascului, film sensation. — La Urania, în pregătire: Eimo de Tarzan, dramă americană.

La **Librăria arhiepiscopară** se află de vânzare

Cuvântări bisericești

de arhimandritul **Ilarion Mircea**, egumenul sfintei mănăstiri Precista-Mare din Roman, cuprinzând 41 predici pentru Duminicile din Paresimi, 9 Duminici după Rosalii și la unele sărbători de peste an. **Prețul 14 Lei.**

La **Librăria Arhiepiscopară din Sibiu** se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școalele secundare:

Ziarul de casă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Coale pentru registrele de exhibite.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenele particulare.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
Bilet de informație la însușări pt. fiecare elev.
Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școalele primare:

Registre pentru absenții și clasificatii.
Matricole școlare.

La **Librăria Arhiepiscopară**, Sibiu, strada Măcelarilor 45, se găsesc de vânzare cele mai bune:

Cărți de bucate

sub titlul **Poftă Bună**, de **Zotti Hodoș**. Au apărut: Partea I à 6 Lei, Partea III à 10 Lei, Partea IV à 10 Lei. Plus porto postal, à Lei 2.50.

La **Librăria Arhiepiscopară în Sibiu**, se află de vânzare

Noul Testament
(cu litere cirile)

de

Andrei baron de Șaguna

Prețul: crudo Lei 2.—, broșat Lei 4.—, plus porto postal Lei 2.—.

Casă de vândut

Strada Roșiori (Schützengasse) Nr. 16

Oferte se vor înainta la **Sedria orfanală, Fritz Jauernig, Strada Mitropoliei 4, et. I**, până la 8 Martie c. (29) 3—3

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhiepiscopare a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 20 Lei.

La **Librăria Arhiepiscopară din Sibiu** se află de vânzare

Rodica
povestire din război

de

Constanța Hodoș

— în prețul original de **Lei 8.50** —

Mersul trenurilor

Plecarea din gara Sibiu:

- 8.10 — Turnul Roșu, Piatra Olt, București, cu legătura la Piatra-Olt spre Craiova.
- 2.50 — Copșa-mică, Cluj, Orade, legătură la Copșa cu acceleratul Arad, Budapesta, Viena.
- 3.40 — Agnita, Sighișoara.
- 4.30 — Vințul de-jos, Arad, din Arad legătură spre Timișoara, dela Simeria (Piski) spre Petroșeni.
- 5.25 — Copșa-mică, cu legătură spre Orade, Halmeu (accelerat) și cu trenul de persoane spre Brașov—București.
- 5.30 — Cisnădie.
- 8.10 — Făgăraș, Brașov.
- 13.50 — Turnul Roșu, Piatra-Olt, București, cu legătură din Piatra-Olt spre Craiova.
- 16.30 — Copșa-mică, legătură spre Cluj, Orade și Brașov, București.
- 16.50 — Cisnădie.
- 17.30 — Vințul-de-jos cu legătură spre Arad.

Sosirea în gara Sibiu:

- 4.55 — Din București, Piatra-Olt, Turnu-roșu.
- 7.03 — Cisnădie.
- 7.30 — Arad, Vințul-de-jos,
- 8.55 — Brașov, Făgăraș.
- 11.40 — Copșa-mică, din direcția Orade.
- 16.35 — Făgăraș, Brașov.
- Cluj și București, Brașov.
- 12.55 — Sighișoara, Agnita.
- 15.55 — Brașov, Făgăraș.
- 16.23 — București, Piatra Olt, Turnu-roșu.
- 18.35 — Cisnădia.
- 21.05 — Copșa mică.
- 22.45 — Copșa mică, din direcția Oradea, Cluj și București, Brașov.
- 24.00 — Arad, Vințul-de-jos, din direcția Timișoara.

Editura și tiparul tipografiei arhiepiscopare.